Ч. 76 (12.732). Львів, неділя 5. квітня 1931. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Оголошення до святочного числа „Діла“ яке вийде в значно збільшенім обємі і накладі в пятницю дня 10. квітня 1931 року, приймає Аміністрація „Діла“ від нинішнього дня, найпізніше до понеділка 6. квітня до години 13.

Український Історичний Кабінет у Празі.

(Кореспонденція з Праги.)

В кінці 1930 р. утворено в Празі нову українську установу „Український Історичний Кабінет“. Прага, як культурно-науковий осередок славянознавства, по військовій добі набирає особливої ваги і значіння.

Молода чехословацька держава вживає всіх зусиль для стягнення до празьких бібліотек найцінніших раритетів з історії славянства, а щодо сучасної літератури, то там організують справу в напрямі систематичного стягання до Праги книжкового й пресового матеріялу з цілого світу.

Таке поставлення справи звичайно притягає до Праги велику кількість дослідників. Але не можна не згадати і про ті труднощі, на які натрапляє дослідник при своїй роботі у Празі. Нема там ще центральної бібліотечної установи, в якій можна булоб роздобути потрібні відомости, напр.: 1) в якій бібліотеці є (бібліотек у Празі десятки) та чи інша книжка; 2) яка література до того чи іншого питання є взагалі у Празі і т. п.

Сам дослідник не завжди може, без більшої затрати часу, ці відомости зібрати, бо не в усіх празьких бібліотеках катальоги доступні для безпосереднього користування відвідувачів. Особливо тяжко чужоземному дослідникові без спеціяльних бібліографічних покажчиків розібратися в численній українській революційній і пореволюційній літературі, що появилася як в українській так і в чужих мовах. Адже ж і поодинокі статті в журналах та ґазетах є для дослідника часом не меньше важливим матеріялом як і книжка, бо якась стаття може є єдиним матеріялом для повного писання.

Перевести цю роботу, — себто переглянути хочби за пятнацять минулих років десятки тисяч поодиноких чисел ґазет, тисячі статтей у журналах, збірниках тощо, не кажучи вже про книжковий матеріял за революційну добу, який ще потребує чимало праці, — для одної людини не має просто фізичної можливости.

Це були причини, що виясняли потребу утворення у Празі Українського Історичного Кабінету. З початку Історичний Кабінет ставив для себе дуже обмежені завдання: 1) Зібрати відомости про те, що в кожній з празьких бібліотек є з історії України, і зібраний матеріял розмістити на картки (для спеціяльної картотеки), з позначенням сиґнатур; 2) зібрати до Історичного Кабінету весь бібліографічний матеріял з історії України, щоби дослідник (особливо чужинець) знав, що взагалі з цього предмету існує; та систематично стежити за доповненням цього матеріялу.

Одначе за короткий час довелося Історичному Кабінетові свою працю значно поширити. Велика кількість матеріялу, що постійно надходить до Кабінету, — як з українських земель так і з чужих країв, в яких перебувають українці, — також передані до Історичного Кабінету ріжними особами, — чи то в дар, чи на переховання, з правом користування, збірки цінних матеріялів підготовили ґрунт до розпочаття бібліографічної роботи в історії України, головним чином за останню добу, так важливу своїми історичними подіями. Зібрані матеріяли послужили за основу для організації при Історичному Кабінеті бібліотеки (книжки, журнали, ґазети) та архівного відділу.

Таким чином, в Українському Історичному Кабінеті дослідник дістає не лише відомости про українські матеріяли в празьких бібліотеках, а також і бібліографічні відомости, передовсім за революційну й пореволюційну добу. При складанні бібліографії взято під увагу і ділянку, яка ще дуже мало розроблена, а саме пресу: систематично переглядається кожне число ґазети і важніші статті розміщується на картки так-же як і статті журналів та назви книжок. Одночасно дослідник має змогу користуватися в Історичному Кабінеті бібліотекою та архівним матеріялом, поскільки публікування цього останнього матеріялу буде мати якусь користь для української справи, а не пошкодить їй.

Взагалі для користування архівним матеріялом (особливо документами з визвольної боротьби України) Історичний Кабінет ставить великі обмеження, придержуючись точно тих умов, на яких матеріяли передані до Кабінету для переховання.

Утворення Українського Історичного Кабінету в Празі, з таким завданням є великою вигодою не лише для чужих дослідників, що хочуть пізнати життя і прямування українського народу, але також і для самої української справи, яка цим маленьким культурним осередком в Европі робить для себе добру пропаґанду. За короткий час Український Історичний Кабінет відвідало багато визначних чужинців, а це тому, що Кабінет вчислено в систему славянських установ при міністерстві закордонних справ ЧСР, що їх раз-у-раз відвідують чужоземні гості, які приїздять до Праги і хочуть щось пізнати з духової культури славянського світу.

Український Історичний Кабінет утворено заходами наших приятелів споміж чехів, що свого часу причинилися до утворення українських високих шкіл в ЧСР та взагалі багато зробили для нашої еміґрації. Але передовсім заслуга заснування кабінету належить чеському історикові, що працює й над українською історією, проф. д-ру Янові Славікові. Він є керманичем Українського Історичного Кабінету і уповноваженим міністерства закорд. справ. Професор Славік є одночасно і головним редактором („Славянського Огляду“) („Slovansky Prehled“) — найповажнішого і майже єдиного журналу, присвяченого оглядові життя славянства. При своїй праці в тому журналі проф. Славік завжди користується зібраними в Історичному Кабінеті матеріялами, а це є запорукою точних і обєктивних інформацій про Україну в чужій пресі.

Технічний персонал співробітників Кабінету складається з українців. На першого квітня цього року Кабінет одержав до сотні назв українських ґазет і журналів, що звичайно надходять у дар від редакцій. Приріст преси з кожним днем зростає. При щирій підтримці з боку українського громадянства, за яких пару років Український Історичний Кабінет зможе мати дуже поважні збірки матеріялів, що приваблюватимуть дослідників. Свої праці Кабінет має публікувати в спеціяльному квартальнику, якого перше число має появитися в найближчому часі.

М. Обідний.

*

Адреса Історичного Кабінету: Ukrajinsky Historicky Kabinet. Praha IV., Loretanske nam 109 Чехословаччина.

З польської преси.

Дискусія на тему польсько-українських відносин.

Однородно-національна держава, чи держава національностей?

Те, що читаємо нині у польській пресі, це вже не є поодинокі голоси ріжних публіцистів та ріжних часописів на тему польсько-українських взаємин і можливостей злагіднення істнуючого їх загального стану. Це вже ціла широка дискусія, якої ще досіль не бувало. Вона ще, мабуть не скінчена й істнують деякі познаки, що раз рушивши з мертвої точки байдужости польської преси до українських проблем — взагалі може привичаїть польських видавців і редакторів трактувати ґазетний відділ для справ „національних меншин“ бодай так поважно, як відділ кінових рецензій.

На марґінесі цієї польської пресової дискусії, про позитивні й неґативні її явища, дозволимо собі в найближчих днях сказати окремо кілька уваг, а тепер зреферуємо запові́джені вчора відгуки обговореної статті „Слова Польского“.

Зачеплений у тій статті особисто п. Бохенський, і то зачеплений у досить непристойній формі (як „екземпляр ліберальної ментальности“), відповів негайно отвертим листом на сторінках „Ґазети Поранної“ (з 2. ц. м.). Лист затитулований: „Пора приступити до ревізії перестарілих метод“. Лист короткий і настільки цікавий, що дозволимо собі навести його в цілости:

„У „Слові Польскім“ з 1. квітня ц. р. п. К. З. у статті „Відповідь пацифікаторам“ виступає проти пропонованого тепер польсько-українського зближення і проти проекту окремішних національних курій. Цей спротив виходить зі заложення, що Польща є однонаціональним краєм і що в наших границях нема ніяких меншин.

Шкода, що урядовий річник є іншої думки і що подає навіть чималий відсоток інших національностей, які сплямлюють нашу державу. Справді, можна бути у клопоті, кому тут правду признати. В кожному разі поняття однонаціональної держави є злощою ремінісценцією з часів голосної „лінії Дмовського“, яка наші „креси“ залишала при Росії. На щастя, історія перекреслила цю доктрину яку

покинули вже її творці та яка все ще покутує у проектах деяких неофітів.

Острах перед національним катастром походить з тої смирної ілюзії, наче вдалося би засимілювати національні українські маси. Шанований автор статті, про яку мова, заслужений діяч на полі синдикалістичних теорій, на жаль не заналізував дотеперішньої нашої політичної лінії у Сх. Галичині. Коли би зробив це, то ми погодились би у пересвідченні, що ця лінія прямувала саме до національної асиміляції і що у великій мірі причинилася до нинішнього трагічного стану ненависти, саботажу й пацифікації. Нині ціле наше кресове громадянство, почавши від графа Дуніна Борковського а скінчивши, коли річ іде про політичні табори, на проф. Ґломбінськім, є тої думки, що пора приступити до ревізії перестарілих метод.

Ті, які довго перед осінню 1930 р. взивали обі сторони схаменутися, тепер обіймають владу над душами й наперекір так польським, як і українським гурткам, заливленим у східні зразки, зуміють виловити, як каже посол Голувко — позитивну програму співжиття.

Повиший отвертий лист до „Слова П." вдарив, як бачимо, у три найслабші точки львівського нео-санаційного органу: 1) його ендецькі ремінісценції санаційного неофіта, 2) суперечність кабінет. теорій з реальною мовою офіц. цифер і 3) суперечність гасел львівської нео-санації з гаслами, киненими з півофіціяльної варшавської сторони, бо в другій статті п. Голувка. Ці арґументи були надто прикрі для „Сл. П." та й надто переконуючі, щоби „Сл. П." могло цілком їх злегковажити. Тому зараз слідуючого дня 3. ц. м. появилася у „Сл. Польскім" його відповідь на відповідь Бохенського, п. н. „Чи Польща є національною державою?".

Ця відповідь вийшла сильно крутійською. „Слово Польске" ні-сіло-ні-пало висунуло нову теорію, а саме, що „одно-національний край" не є ідентичний з поняттям „національної держави".

Національна держава, це така держава, в якій цілість населення творить нарід у політичному значінню (?! — Ред.), в якому французи або англійці вживають слова „нація" „насіон", „нейшен").

Опісля старається шпигнути консерватистів з табору гр. Дунін-Борковського, буцім то їх наближенням до соціялістів і висловлює сумнів у доцільність розвязки української проблеми шляхом територіяльної автономії чи національного катастру. І вкінці висуває нові дві засади евент. порозуміння:

1) признання славянськими меншинами польської держави за власну державу, й що за цим слідує, участи у державно-творчій праці польського народу і 2) опертої на цій премісі реґіональної програми співпраці.

„Дальше, мововляв, не можна і не вільно посуватися".

Таке крутійство напятнувала в свою чергу „Ґазета Поранна" п. н. „За ясний і простий підхід до справи" (з 4. ц. м.). Цій статті приглянемося завтра. Одночасно зазначуємо, що у цій-же „Ґазеті Поранній" скінчився саме цикль статтей б. воєводи гр. Дунін-Борковського, — статті справді рідкі у польській політичній публіцистиці. Тимчасом краківський консервативний „Час" знову зробив збитка львівським консерватистам і власним читачам, які може ще не забули статтей п. Бохенського і ось у числі з 3. ц. м. п. н. „Відповідь унідівців", якийсь п. Ед. П. наплів стільки нісенітниць таке накрутив, що й найкращий знавець українських справ може втратити голову. І цій статті присвятимо дещо уваги трохи згодом.

За океаном.

З українських видавництв.

Тижневик „Канадійський Фармер", орган Національної Преси (найстарша українська ґазета в Канаді), виходить тепер двічи в тижні під редакцією п. В. Біберовича. Ціна ґазети лишається та сама. Одночасно з тим Національна Преса припинила тимчасово видавання другої української ґазети „Канадійський Українець", яку заложив був епископ Никита Будка і давав їй свою підтримку аж до виїзду до старого краю. Покищо редакційний склад „Канадійського Українця" працює для „Канадійського Фармера".

В Ню Йорку зачав виходити український місячник в англійській мові під назвою „Ді Юкрейнієн Рівю". Перше число появилося за березень 1931 р. Журнал має 26 сторін великого формату (чвірки), ілюстрований і з окладинками. Редактором є Семюел Н. Воллес, а пишуть у ньому нюйорські українці. Адреса: „The Ukrainian Review", 11 West 42 nd Street, New York City.

„Ліґа Британських Українців" у Канаді шириться.

Часопис „Канадійський Фармер" подає у своїх виданнях звідомлення про нові відділи нової політичної орґанізації, „Ліґи Британських Українців" у Канаді. В найновішому числі є звідомлення про нові відділи „Ліґи Британських Українців" у провінції Манітобі в оцих місцевостях: Тутзейд, Роза, Форк Ривер і Фолі.

Свято Шевченка в Канаді.

Канадійський Український Інститут „Просвіта" у Вінніпеґу уладив 15. березня ц. р. святочний вечір у честь Шевченка. Концертову програму виповнили: вступне слово, виступи мішаного хору Інституту під дириґентурою В. Лаха, смичкова орхестра під проводом Ів. Філя, дуети, сольоспіви, деклямації і реферат.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. КВІТНЯ 1931.

С. ПЕРСЬКИЙ. 6)

Карло Крамарж.

(З нагоди 70-ліття уродин.)

При владі. — Дипльоматична праця. — У Денікіна. — Жаль за неділимою Росією.

Д-р Крамарж після повороту фактично владу взяв у свої руки, а 14. листопада 1918 р. вибрали його першим президентом міністрів. Того дня проголосив він на засіданні першого революційного народнього представництва (сойму) рішення, яке позбавляло Габсбурсько-Льотаринську родину династичних прав до історичних країв чеських і поставив внесок, щоби президентом незалежної чеської держави, демократичної республики, вибрати проф. Тому Масарика, що перебував ще поза межами батьківщини.

Як міністрові-президентові нової, очевидно, зреволюціонізованої, республики довелося К. Крамаржові звести рішучий бій з комунізуючими та анархістичними елементами, які змагали за прикладом Росії викликати заворушення та довести до соціяльної революції в Чехії. Д-р Крамарж злупив революційний рух, зате виконали на нього в січні 1919 р. атентат, з якого вийшов Крамарж ціло.

Вжедові після атентату виїхав у лютім 1919 р. Крамарж з д-ром Ед. Бенешом, як міністром закордонних справ нової чехословацької республики, до Парижа на мирові переговори до Версаю. За його неприсутности дійшло в Празі до непорозуміння між його партією народніх демократів і соціял-демократами в справі соціяльного законодавства. Націонал-демократи відступили від влади, а тимсамим і К. Крамарж із стільця прем'єра. На його місце став предсідником міністрів соціял-демократ Властимір Тусар. Але все-ж Крамарж лишився і надалі в Парижі, як член чехословацької мирової делеґації, бо тут треба було боронити дуже багато спірних справ і становища молодої чехословацької республики на міжнароднім форум серед заступників 27 суверенних держав. А справами тими були справи комунікаційні, господарські та головно територіяльні, а саме: границя Шлеська, місто Тешин, справа приділення з німецького опільського Шлеська околиці Глючінська до Опави, справа Хебу і Кладщини, справа Одри, домагання доступу до Дунаю, прилучення до Словаччини Житного Острова, Мішковця та вкінці справа сполуки Підкарпатської Руси на автономних правах з Чехословаччиною.

Усі ці територіяльні прибутки Чехословаччини звязані нерозривно з іменем К. Крамаржа, про що виразно говорить д-р Степан Осуский в „Народніх Лістах" з нагоди Крамаржового ювилею. Д-р А. Бескид, ґубернатор Підкарпатської Руси, у тім-же ювилейнім числі помістив разом з побажаннями для солінізанта такі слова: „Мав я щастя познайомитися з Вами в характері президента міністрів в Парижі, і пізнав я ваші великі успіхи не лише для вашої вужчої батьківщини, а й для вашого ширшого всеславянського ідеалу. Помагали ви і нам, карпаторусам, щоби Підкарпатська Русь була вільна і прилучилася до Чехословаччини".

К. Крамарж був також першим, який приняв від уповажнених відпоручників Підкарпатської Руси начерк автономії і своїм підписом дня 10. IX. 1919 р. потвердив автономні права та назву Підкарпатської Руси.

Дня 27. вересня 1919 р. повернув Крамарж з мирової конференції до Праги, здав у соймі звіт із праць чехословацької делеґації та вибрався негайно через Румунію на полудневу Україну, щоби ввійти в безпосередній звязок з усіми протибільшовицькими силами. Тому звернувся до головної кватири білоґвардійської армії ґен. Денікіна. Бажав він після полагоди справ своєї тісніщої батьківщини помагати своїй другій, прибраній по жінці, батьківщині — неподільній Росії.

Тут, відомо, зіткнувся безпосередньо з українським питанням, у повній його ширині та гостроті, з У. Г. А. та дораджував ґен. штабові ґен. Денікіна дійти до порозуміння з Укр. Армією. Але яку саме ролю відограв він у тім часі в тій нашій кривавій траґедії з кінцем 1919 р., досі нам невідомо.

І тут, на пункті допомоги відбудови Росії розійшовся Крамарж з урядовими колами своєї республики і знайшовся нарешті в опозиції до свого уряду й до особи през. Масарика та мін. Бенеша.

Уже підчас мирової конференції в Парижі докладав Крамарж, вірний своїм славянофільським ідеям, усіх сил перед миродайними чинниками, щоби Антанта після перемоги центральних держав зорґанізувала збройну круціяту проти більшовиків в обороні демократичної Росії, що допомогла — вірна союзникам — своєю саможертвою до повної перемоги Антанти. Того самого домагався він і від свого уряду та народу і приділяв чеським леґіонам, що повстали були в Росії, пробоєве завдання. Але його погляди не знайшли відгуку ані в Парижі, ані в Празі. Ця невдача скривавила серце старого приятеля Росії, він назвав усіх невдячниками, а подразнення його зросло ще більше, коли чехословацький уряд вирішив навязати дипльоматичні зносини з совітами. Крамарж виступив дуже гостро проти свого уряду і в цій позиції триває по нині.

Отже головною причиною, чому розійшовся К. Крамарж з нинішніми провідниками чехословацької республики і навіть більшою частиною власної суспільности — є саме російська проблема. Крамарж, як старий славянофіл і — додаймо — русофіл, не може переболіти упадку славянської Росії і того, що союзники видали її на поталу ще й поділили, понадкраювали та не зможе ніколи погодитися з інтернаціональною совітською республикою, яка відкидає всі національні традиції, топче релігійні почування, нищить родинну основу суспільности.

(Докінчення буде).

Міська Громадська Каса Ощадности у Львові.

Одна з найповажніших і найсолідніших інституцій у Польщі, яка серед незвичайно тяжких тепер господарських умовин продовжує оживлену фінансову діяльність, це М. Г. К. О. у Львові.

При розвиванні фінансової діяльности, не забуває Каса про велику і гарну ціль, яку собі намітила, а саме: пропагувати ідею ощадности, повчаючи найширші кола громадянства, як жити і ощаджувати згідно з гаслом: „Порозумійся з розходом, щоб жив у згоді з приходом“. Беручи на увагу потреби майже всіх госп. кол Львова, Каса є їх фінансовою підтримкою, ратуючи їх нераз перед наслідками зростаючої кризи, а часто навіть перед банкроцтвом. Найліпшою ілюстрацією успішної діяльности М. Г. К. О. нижче наведене цифрове звідомлення з засідання Ради Каси з дня 20. березня ц. р., якому проводив у заступстві недужого Президента Міста п. інж. Ян Бжозовского, заст. голови Ради Каси п. д-р Йосиф Бжескі. У склад Ради Каси входять ще віцепрезиденти міста: Францішок Іжик і д-р Вавжинец Кубаля та пп. Маріян Вендль, Станислав Губерт, д-р Стефан Кучинський, Еміль Квятковський, Казимир Максимович, Юліян Обірек, інж. Генрик Орлеан, Ян Канти Пфау, д-р Володислав Стеслович, д-р Озіяш Вассер і о. д-р Йосиф Зайховський.

Начальник управи д-р Стефан Ума засував в імені управи звідомлення з діяльности за рік 1930. — Без огляду на загальну крізу, під якої знаком стоїть ціле наше господар. життя, М. Г. К. О. завдяки довірю, яке зуміла собі придбати серед широких верств населення в минулих роках і надалі виказує значне побільшення льокованих у ній вкладів, а вклади ці дають змогу Касі розвинути відповідну кредитову діяльність, що має за ціль бодай у частині заспокоїти потребу кредиту, яка відчувається у самім Львові як і в його найближчій околиці. Заложені Касою для вигоди населення львівських передмість два відділи, а саме: при вул. Городецькій і Жовківській, розвиваються у скорім темпі, даючи тим найліпший доказ, який доцільний і потрібний був почин управи. Живучість обидвох відділів ілюструє найліпше факт, що відділ при вул. Городецькій у часі свого 2-літнього істнування встиг зібрати майже 4.000.000 зол. ощадностевих вкладів. Відділ при вул. Жовківській за несповна рік свого істнування (від лютого 1930 р.) майже 1.000.000 зол. Стан ощадностевих вкладів дня 1. січня 1930 р. був такий: на 63.747 книжочках зол. 51.582.754.10, а в дні 31. грудня цьогож року на 74.743 книжочках квоту зол. 64.433.367.43, отже протягом року прибули на 10.996 книжочках зол. 12.850.613.30.

Протягом року полагоджено у вкладковім відділі 243.943 клієнтів або пересічно 813 клієнтів денно. Про те, що передовсім дрібні ощадности зуміла Каса громадити, свідчить найліпше факт, що 42.600 конт або майже 50 проц. книжочок, що є в обігу, виказують вклади нижче зол. 100. За час звідомлення скількість виданих касою ощадностевих пушок зросло до числа 15.537.

Започаткована Касою ще в 1926 р. акція піддержки будівельного руху була в минулім році дальше продовжувана, причиняючися дуже видатно до зменшення безробіття і фінансової підтримки всіх галузей будівельного промислу. Передовсім давала Каса будівельні і гіпотечні позички на будову нових і розбудову чи консервацію старих будинків у Львові.

Стан цих позичок дня 31. грудня 1930 р. такий: 632 шт. на загальну квоту зол. 13.714.191.91, з чого у звітовім році дала 211 позичок на загальну квоту зол. 6.063.098.14. При помочі тих позичок покінчено в минулім році будову 235 нових домів, що мають 2.385 покоїв у Львові і на передмістях міста та зреконструовано 17 старих домів.

Другою формою діяльности кредитової Каси є ескомптування векслів. Протягом 1930 р. зескомптовано 71.048 векслів, викуплено 70.383 векслів. Стан векслевого портфелю дня 31. грудня 1930 р. виносив 15.483 векслів на квоту зол. 29.675.725.32.

З векслевих кредитів припадає:

на ремісників і власників нерухом. у Львові	37.71	проц.
на торговлю	18.14	„
на промисловців	24.07	„
на рільників (дооколичні підльвівські села	17.24	„
на інші заводи	2.84	„
Разом	100	проц.

У минулім році дала Каса короткотермінцевих позичок переважно на застав льокаційних паперів передовсім державних та акцій Банку Польського, приходячи в той спосіб з фінансовою допомогою власникам дрібних скількостей льокаційних паперів. Стан тих позичок виносив 31. грудня 1930 р. 475 штук на квоту зол. 107.329.96.

На прикінці треба згадати про позички Міського Заставничого Заведення, якого діяльність віддає поважні прислуги населенню міста. Заведення це мало у звітовім році пересічно 287 клієнтів денно.

В дні 31. грудня 1930 р. стан заведення виказує 18.731 заставів, обтяжених позичками на квоту зол. 2.643.682.95. З придбаних доходів брутто зол. 6.813.384.13 виплачено власникам вкладок як відсотки зол. 4.423.108.50, покрито кошти персональні, річеві, податки, ріжні відписи, виділено дотацію на емеритальний фонд і на ремунерації для службовиків Каси, а виказану надвижку зол. 672.075.31 розділено в той спосіб, що зол. 572.075.31 призначено до допомогового фонду Каси а зол. 100.000 переказано до диспозиції громади міста Львова, на акцію боротьби з безробіттям, а також ухвалено зол. 5.000 на будову костела на Личакові.

Після повищих дотацій власні фонди Каси, що служать на забезпечення вкладок є такі:

Допомоговий фонд	зол.	3.470.690.29
Резерва на векслеві страти	зол.	160.135.53
Вирівнуючий фонд	зол.	236.256.53
„ „ М. З. З.	зол.	123.617.30
	Зол.	3.990.699.65

себто 5.9 проц. вкладкового капіталу.

На внесок члена Контрольної Комісії Ради Каси п. Юліяна Обірка, принято звідомлення управи до відома. Затверджуючи його заявили управі абсолюторію та затвердили поділ зисків за 1930 р. після пропозиції управи, а вкінці ухвалили висказати управі Каси признання, за вміле ведення Каси в спеціяльно тяжких умовинах минулого року, викликаних загальною господарською крізою.

Внаслідок своєї діяльности, що мала на меті розуміти потреби якнайширших верств населення міста і його передмість, тішиться Каса великою популярністю і довірям того населення, чого доказом постійно зростаючі капітали обороткові Каси, які ставлять її у ряді найповажніших фінансових інституцій з рідним капіталом.

1775 1-1

Зріст зацікавлення Україною в Ч. С. Р.

(Допис з Чехословаччини.)

В останні часи чеське громадянство виявляє неабияке зацікавлення українською справою. Про це переконує нас мало не кожний день.

З початком цього року відбулися реферати про українське питання в Моравській Остраві, Брні та інших містах чеської провінції. А дня 27. лютого відбувся такий реферат і в Празі, де його урядила Чесько-словацька Жіноча Ліґа Мира і Свободи під проводом відомої діячки, редакторки М. Грдлічкової.

Реферат робив знавець національного питання, доцент подєбрадської Господ. Академії Іполит Бочковський. Давши історичний нарис розвитку української справи, прелеґент відмітив, що питання це в чужоземній опінії сповите безліччю ні на чому не основаних пересудів, як напр. гадка про німецьке походження українського руху. Він блискуче довів безпідставність тих пересудів, описав становище українського народу, як т. зв. меншости в новозаснованих державах і закінчив свій реферат висновком, що лише самостійність українського народу може розвязати українську справу.

Голова зборів п. Грдлічкова, дякуючи п. Бочковському за цікавий та змістовний виклад, зазначила, що співпраця українських жінок з чеськими вже багато внесла світла серед чеського громадянства щодо української справи. Тому вона радить українським жінкам, що перебувають на еміграції, вступати в жіночі товариства тих країн, де вони перебувають та влаштовувати якнайчастіше реферати, подібні до нинішнього, бо це причиниться до зміни світової опінії щодо української справи і дасть можливість українцям швидше осягнути свою мету.

Евгенія Лоська.

Соціялістична „активність“.

Непристойний вибрик органу У. С. Д. П.

Прикро дивитися, як хтось, що з правила сидить тихцем і обмежується виключно до обсервації життя, наглю попадає в запал паперової активности та й проявляє цю „активність“ випадами проти направду діяльних у громадському житті одиниць і цілих ґруп. Так більше менше поступають наші тихі та смирні, як досі, соціял-демократи. Видають вони в інтервалах свого спокою, тобто короткотріваючих моментах свого „активізму“ звичайно раз на півроку одно число свого парт. орґану і в ньому цю „активність“ зводять до прикрих випадів проти інших. Ось у 2. числі „Вперееду“, під яким красується субтитул: „Центральний орґан Української Соціял-Демократичної Партії“, находимо на четвертій сторінці цілу статтейку п. н. „Угодовщина“, витриману у тоні гурра-„націоналістів“ з „Українського Голосу“. Окремий уступ у цій соціялістичній екстазі творить цілком ординарний випад проти посла Луцького, як „б. адютанта Петлюри“.

Читач своїм очам не вірить і не знає — плакати чи сміятися. Чи плакати над упадком примітивного почуття пристойности в нинішньому таборі українських моралістів, який простягнувся вже від „Укр. Голосу“ й „ЛНВ“ через „Раду“ й „Працю“ до „Неділі“ і „Вперееду“, чи сміятися на вид лідерів УСДП у характері непримиримих противників „угоди“. Адже перший посол УСДП, як лише увійшов до сойму, негайно заманіфестував приязнь УСДП до „братнього польського народу та польської демократії“ на урочистому засіданні на його честь в клюбі ППС. На сторінках „Роботніка“ оголосив таке інтерв'ю, яке перелицитував щойно п. Певний в „Експресі“. Були наші еслеки перші й єдині досіль, які зреалізували гасло „угоди“ на цілому професійному фронті, маючи спільні з „товаришами“ поляками орґанізації з польськими орґанами преси!

Але вершком цинізму є згадка про „б. адютанта Петлюри“. Чейже один заст. голови нинішньої УСДП був міністром закордонних справ УНР, а другий — віцеміністром, а сам-же Петлюра був до самої своєї трагічної смерти соціял-демократом, „товаришом“ наших еслеків! Чиж лицює опльовувати нині і самого себе і покійного Петлюру, для політичної демагогії?

Не знаємо, яка хвилина „морального натхнення“ казала редакторові „Вперееду“ помістити цю статтю. Не хочемо чейже припускати, що подиктувала її зависть спеціяльно до особи посла, який стоїть на першому місці тої окружної листи, де на третьому місці, переділений лише одним кандидатом, стояв кандидат УСДП, — який не ввійшов до сойму.

ОСТАННІ ВІСТИ

ПО СВЯТАХ ЗМІНА УРЯДУ?

У Варшаві кружляє чутка, що зараз після свят уступить уряд прем. Славека. Марш. Пілсудський, після того як зорієнтувався в господарськім, фінансовім і закордоннім положенні Польщі, рішився нібито станути на чолі уряду. Матушевський, що задержить теку міністра скарбу в новім уряді, буде теж віцепремієром. Кажуть, що темою розмови президента держави із прем. Славеком була справа реорганізації уряду. Також санаційні кола стверджують, що політичний сезон у Польщі почнеться 18. квітня, себто в дні підписання залізничої позички.

Бартеля не взивали у Варшаву.

Деякі варшавські газети принесли чутку, що проф. Бартеля візвуть після свят у Варшаву, щоби спитатися його про думку в справі госп.-фінансового положення Польщі. З інших джерел заперечують цю чутку.

СЕСІЯ ЛІҐИ НАЦІЙ.

Сесія Ради Ліґи Націй почнеться в Женеві 18. травня. Третя сесія комісії студій для справ европейської унії відбудеться в Женеві 15. травня.

ЯПОНІЯ ІҐНОРУЄ НОТИ СРСР.

Дня 23. березня амбасадор СРСР. у Японії Трояновнч дістав приказ запротестувати в японського уряду в справі замаху на торг. радника більшовицької амбасади в Японії Анікєва. Японія не відповіла на ноту, тому Карахан в імені уряду СРСР інтервеніював у японського амбасадора Гірото та жалівся, що Японія досі не відповіла на ноту з 23. III. Карахан ствердив теж, що протибільшовицька пропаганда, яка попередила замах на Анікєва, ще й досі тріває, тому уряд має право сподіватися, що Японія видасть зарядження, аби не повторилися нові протибільшовицькі акти.

НОВИНКИ

— **Телеф. 2-11. Піскова 22.** „Власна Хата“. Фотограф **Лев Янушевич.**

— **Конфіската „Діла“.** Останнє (75) ч. „Діла“ підпало конфіскаті за три місця статті „На бе- ріжку відомого пастирського листа“. Це вже 20. конфіската „Діла“ в цьому році.

— **Комісія Шевченкознавства — Шевченкові.** В замітку під цим заголовком („Діло“, ч. 74) вкралася прикра похибка, а саме: проф. д-р Ів. Брик не назвав у свому рефераті Шевченка автором „Книг битія українського народу“, але приписав Шевченкові великий ідейний вплив на цей твір, якого автором уважає Костомарова.

— **По розвязанні тернопільської гімназії.** В звязку з розвязанням української гімназії в Тернополі доносять нам, що мін. віроісп. і публ. освіти звільнило зі служби, крім відомих вже трьох професорів, ще інших трьох, а саме: проф. Івана Галущинського, Тому Водяного й Прокопа Лукасевича та перенесло їх з днем 30. квітня 1931 р. в сталий стан спочинку.

— **Нова книжка про Україну.** В Ковні вийшла литовською мовою книжка п. з. „Украіне святімой вальдзіос“ (Україна під ярмом).

— **Український орган у Відні.** Під редакцією п. Миколи Троцького виходить у Відні український орган німецькою мовою п. з. — „Völker Brücke“.

— **Шевченківський концерт у Винниках** відбувся 29. III. ц. р. заходом тамошньої „Просвіти“. Вступне слово мав виголосити п. Рудницький, але поліція сконфіскувала його промову і концерт відбувся без вступного слова. Відтак співав хор під батутою Е. Шпаківського. Деклямували п. Е. Олексівна й Е. Кульчицький. Публика витала деклеяматорів і хор рясними оплесками. Гарно випали точки смичкової і дутої орхестри.

— **Боротьба з безробіттям у Львові.** Дня 1. ц. м. відбулись звичайні тижневі збори Громадського Комітету Боротьби з Безробіттям при участи ширшого Комітету. На зборах виявилось, що за тиждень готівка Комітету зросла з 28.224 золотих до суми 31.597.77 золотих. Звідомлення Комітету ствердило, що власники реальностей щиро занялись збірковими листами, хоч бували випадки звороту лист без жертв для безробітних. Комітет далі приймає складки при Галицькій площі ч. 10. І. пов. Потреби Комітету зростають. В кухнях при вул. Театинській і Старозаконній та Вроновських збільшено кількість обідів для голодуючих дітей. Секція опіки над дітьми допомагає 575 дітям, але й надалі у Львові 2116 дітей не має обіду ні снідання. На акцію опіки над дітьми призначено 7.200 зол. та дальший наклад бонів на обіди. На зборах обговорювано також справу дальших збірок у користь безробітних.

— **У запльомбованім вагоні.** У Здолбунові отворили один із запльомбованих вагонів із Донецького басейну з залізною рудою і найшли там двох мущин і одну жінку. Вони були на-пів живі із виснаження й голоду. Їх там укрили за малою винагородою. Вони просили, щоб так їх переправили з більшовицького раю на захід.

— **Трагічний похорон самовбивника.** У Вилуні коло Ченстохови застрілився 20-літн. Берг, якого, як самовбивника, священик не хотів похоронити і заборонив дзвонити в дзвони. Але приятелі самовбивника без дозволу звященика вийшли на дзвінницю і почали бити в дзвони. Почувши це дзвонар Пахолець, виліз також на дзвінницю і хотів нагнати приятелів самовбивника, щоб вони не дзвонили. Почалась боротьба, яка скінчилась тим, що хлопці зіштовхнули дзвонаря Пахолця з дзвінниці і він впав на землю й забився.

— **Жертва фінансової кризи.** У Відні в IX. окрузі мешкав відомий там видавець книжок і книгар Адольф Фляйсіґ, який провадив видавництво „Дойчес Лебен“ та видавав педагогічний місячник. Перед війною він був заможною людиною, ідеальним батьком родини. В останніх роках його видавництво приносило такий дефіцит, що його родина опинилась в крайній нужді. Це довело видавця до такого нервового розстрою, що він отруїв світляним газом себе, жінку і четверо дітей, з яких найстарша дочка мала 11 літ.

— **З життя Ню Йорку.** Нюйорський департамент здоровля подає до відома, що в тім найбільшім місті світа що 6 хвилин відбувається шлюб, що 4 хвилини родиться дитина, що 7 хвилин хтось умирає. Пересічно в Ню Йорку є денно 180 шлюбів, 360 народин, 205 похоронів. Найбільше шлюбів є в червні, найбільше уродин в липні, найбільше випадків смерти в березні і листопаді.

— **Великий страйк у Франції.** В північній французькій копальняній окрузі вибух страйк гірників. Страйкує майже 50 проц. робітників. В деяких містах прийшло до бійки між поліцією й робітниками. Були також бійки між учасниками страйку і страйколомами. Досі арештовано 15 робітників.

— **Письменник мільонер.** Англійська преса подає, що померший на днях письменник Арнольд Беннет був чи не найбогатшим письменником у світі і залишив по собі кілька міліонів спадщини. Беннет був людиною надзвичайно трудолюбивою, писав дуже багато і вмів свої видавничі справи владити так, що його літературна праця давала йому величезні прибутки. Вже за життя Бенетта за його рукописи пропонували йому поважні суми, а тепер за ці рукописи платять 4 міліони франків. З інших англійських письменників Стенлі Веймен залишив маєток у сумі 11 міліонів франків, а Томас Гарді полишив 10 міліонів франків.

— **Чи був Христос?** Під таким заголовком виголосив на днях у Парижі реферат відомий російський письменник Мережковський. Реферат був звернений проти тверджень ріжних антирелігійних учених, які навіть заперечували істнування Христа, вважаючи його особу мітольоґічною. Мережковський, опираючись на згадках про Христа Йосифа Флявія, Талмуду та інших, доказував історичність особи Христа.

— **Від Українського Гігієнічного Т-ва у Львові.** В неділю 5. квітня 1931 р. в домівці Кружка УПТ. при вул. Супінського 23. в год. 7. веч. виголосить виклад д-р **Осип Берест про гігієну щоденного життя, часть II.** Вступ вільний за добровільними датками.

— **До Вп. Передплатників Української Заг. Енциклопедії.** Перший том УЗЕ. закінчений (А—Ж, сторін 660). 10-ий зшиток розішлемо враз і з ґеографічними мапами та ілюстраційними таблицями тим нашим передплатникам, **котрі вирівнали належитість за перший том,** а твір УЗЕ. отримують зшитками. Томовим передплатникам зачнемо розсилати перший том УЗЕ. в місяці травні. Спізнення появи першого тому спричинили ті передплатники, які не вважаючи на пригадки в пресі і особисті через почту — своїх залеглостей не вирівняли. Виказ залеглостей враз із чеком розішлемо цими днями наново всім довжникам в надії, що цим разом не будуть глухі та байдужі на наші заклики та сповнять свій обовязок супроти В-ва УЗЕ.

Перший том (41 аркушів, 660 ст.) зброшурований коштує	72 зол.
Перший том (41 аркушів, 660 ст.) оправлений у полотно із золотим відтиском на хребті та з тектуровою кокбокою	80 „
Перший том (41 аркушів, 660 ст.) такий самий у півшкіряній оправі	85 „
а в шкіряній оправі	90 „

Нові передплатники можуть належитість за перший том сплатити місячними ратами по 10 зол., наскільки не всилі заплатити готівкою. Передплата на другий том така сама, як на перший. Хтож з дотеперішніх передплатників заплатить до дня 30. червня 1931 р. **60 зол.,** отримає II. том оправлений у півшкірок зараз по його появі. Нові передплатники можуть вплачувати на другий том 60 зол. лише тоді, коли платять рівночасно цілу належитість за перший том (72 зол. або 80 зол. і т. д.). Окрема окладинка до першого тому для зшиткових передплатників коштує: полотно 6 зол., півшкірок 10 зол. і шкіра 15 зол. Замовляти треба окремою лістівкою **перед** розсилкою 10-го зшитка УЗЕ., а належитість заплатити чеком із заміткою на горі: „окладинка“. I-ий том для чужини коштує 10 ам. долярів у півшкіряній та 11 ам. долярів у шкіряній оправі за попереднім надісланням належитости на адресу: Адміністрація В-ва УЗЕ, Коломия — Покутський Союз, Народний Дім. Ukr Zah. Encyclopedia Administration, Kolomea. Pokutskyj Sojuz, Narodnyj Dim — Poland. 1769 2-5

—o—

Зі сцени й естради.

Шевченківське свято молоді шкіл „Р. Ш.“ ім. Бориса Грінченка городецької дільниці.

Дня 29. III. ц. р. в салі дівочої школи ім. Бориса Грінченка при площі св. Юра ч. 5. відбувся концерт у честь Шевченка. Участь взяла молодь хлопячої та дівочої всенародньої школи, як також молодь хлопячої і дівочої фахово-доповняючої школи.

У програму входили такі точки: „Заповіт“ — хлопяча всен. шк., вступне слово — уч. фах. доп. шк. дівочої, „Ой на горі василечки“ та „Дударик“ — хори дів. всен. шк., „Через село“ — хор. хлоп. всен. шк. По дві деклямації всен. дів. і хлоп., одна деклямація хлоп. фах. доп., „Баркароля“ — подвійний терцет фах. дівочої та „Пасло дівча“, „Гей там за Дунаєм“ і „Садок вишневий“ — хори хлоп. фахово-доп. школи.

Численна публика (здебільша мами й батьки дітей) винагородила виконавців концерту щирими оплесками. Варто підчеркнути, що тут ми бачили подивугідну точність, карність та солідну підготовку молодих виконавців, а також присутність учительства та Старшини Кружка в комплеті. **Один з присутніх.**

СПОРТ

Україна-Гасмонея.

В понеділок, 6. ц. м., відбудуться на грищі Гасмонеї товариські змагання між Україною і Гасмонеєю. Початок: год. 3.30 попол. Попередять змагання резерв в год. 2.15 попол. Ціни місць найнижчі.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Олесь. ПОЕЗІЇ. Книга X. Львів 1931. Видавництво „Неділя“. Стор. 140. Вінета П. Ковжуна.

ЖУРНАЛИ.

БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ, політико-економічний журнал Ц.К.К.П.(б)У. № 1. за 15. січня 1931.

БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ за 31. січня 1931. № 2. Видавництво „Комуніста“, Харків 1931 р.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 3. квітня 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·30 зол. за кільо; літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·40 зол. кова яєць 5·50 зол.

ВИБАГЛИВИЙ і найдешевший косметичний інститут Berty Thiel, пл. Трибунальська 1, мезанін — поручається П. Т. Паням.

КАНД. АДВ. з покінченою судовою практикою обійме в осаду концепієнта негайно. — Ласкаві зголошення просить ся слати до Адміністрації „Діла" під „Здібний".
1770 2—3

ПАРЦЕЛЯ в Дорі на продаж, догідна на пенсіонат або санаторію. Ближчі інформації дає інжінір Попович, Станиславів, вул. Липова 23.
1851 3-3

КАНД. АДВ. з судовою практикою і з піврічною практикою в канцелярії адвок. пошукує з днем 15. квітня н. р. посади в адвок. канц. — М-р. Іван Решетуха, канц. Д-ра С. Бриковича Тернопіль, Тарновського 7.
1682 3—3

„МОНЮШКО" Зіморовича 10 поручає вживані ФОРТЕПЯНИ у великім виборі, по дуже приступних цінах.
1686 3—3

КАГАНЦІ й ремені для псів поручає найдешевше робітня Барера, пасаж Гавсмана.
1766 1—?

МОЛОДИЦЯ, здорова поміжка, що розуміється на всіх домашніх роботах, пошукувана від 15. квітня до ліпшого дому. — Інформації: Абрамчик, Львів, вулиця Уейського 4/1 п. 1780

ОКАЗІЙНО! Машини „Singera" ремісничі і домашні. Складнице: Пілсудського 8. тел. 93—11. Догідні сплати!
1714 2-10

СОРОЧКИ

попелінові по 1950, як також **спортові та інші.**

Великий вибір краватов.

„MI--LA"

Трибунальська ч. 1.
1692 3—3

...І ЗНОВА НЕСПОДІВАНКА НА ВЕЛИКДЕНЬ!

ОБУВ ДЕШЕВІЄ!

Del-Ka

ПРОВОДИТЬ!

НОВІ ОДНАКОВІ ЦІНИ:

19'50 22'50 24'50 29'50

Відвідуючи наші крамниці без примусу купна, можна переконатися, що під оглядом цін, родів, виконання і величезного вибору лише *ДельКа* **проводить.**

▬ Можна дістати в усіх філіях і заступництвах. ▬

Краків, Краків-Підгіря, Катовиці, Королівська Гута, Бельсько, Тарнів, Перемишль, Львів, Станиславів, Коломия, Дрогобич, Борислав і т. д.

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, пятниця і субота театр нечинний.

Неділя, 5 квітня, година 7·30 веч. „Вікторія і її гузар", оперетка.

Понеділок, 6. квітня год. 3·30 попол. „Оповідання Гофмана", год. 7·30 веч. „Вікторія і її гузар".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Четвер, пятниця і субота театр нечинний.

Неділя, 5. квітня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим".

Понеділок, 6. квітня, год. 3·30 попол. „Добра ворожка", год. 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим".

Малий Міський Театр:

Четвер, пятниця і субота театр нечинний.

Неділя, 5. квітня, година 7·30 веч. „Модне подружжя".

Понеділок, 6. квітня, год. 3·30 пол. і 7·30 веч. „Модне подружжя".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова оперетка „На приказ княжни" (Ліліян Гарвей).

КАСІНО: Звукова фільма: „Відкуплена" (Дж. Гільберт), музика Чайковського, російські хори.

КОЛЬОСЕЙ: „Опир в опері" (Льон Чаней) і Соші Бой.

ЛЕВ: Звукова фільма „Велика гра" („Ревін").

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Княжна Тараканова".

ОАЗА: „Небезпечний роман" (Бет Аман, Самборський).

ПАЛЯС: Звукова фільма: „На Заході без змін" (Ремарка).

ПАН: „Спокуса". (Грета Гарбо).

ПАСАЖ: „Панамські пірати". Додатки.

ПРОМІНЬ: „Грішниця без гріху".

ФАТАМОРГАНА: „Місто кохання" (Ів. Петрович).

ХИМЕРА: „Любов дівчини з мюзикголу".

СТИЛЕВЕ: „Понад світ".

УТІХА: „Подвійне життя" (Поля Негрі).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ, світової слави, прецезійні, Omega, Zenith, Longines, — модну БІЖУТЕРІЮ, орегарне СРІБЛО поручає дешево і на догідних умовинах Домбровскі і Розважевскі — Львів, Академічна 2. 1447 8-?

КОРОНКИ, — табльотки, — решти брокатів випродує по сотикових цінах — **ВАНК** — пл. Марійська 5 1. пов.
1705 4—2

Програма радіо.

Субота 4. IV. 1931.

Варшава (1411,8) 12·10 Грамофонові платн. **Гельсінгсфорс** (221,4) 17·30 Спів Т. Гупонен **Льондон** (356,3) 16·30 Концерт. **Берлін** (419) 16·05 Капеля Кавфмана. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 18·25 Німецька авдиція і спів Анни Шварц. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Вацека. **Будапешт** (550,5) 17·30 Оперовий хор. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт для дітей **Москва** (1481) 9·00 Робітнича авдиція.

Неділя 5. IV. 1931.

Варшава (1411,8) 9·00 Богослуження **Гельсінгфорс** (221,4) 18·10 Релігійний концерт **Льондон** (356,3) 16·00 Концерт. **Берлін** (419) 11·20 Релігійна музика. **Стокгольм** (435,3) 18·00 Богослуження. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 10·00 Релігійна музика. **Відень** (516,3) 9·30 Хор віденських хлопців. **Будапешт** (550,5) 11·30 Релігійна авдиція. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 16·00 Концерт

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10